

GECOMBINEERDE COMMISSIE VAN 3 JUNI 2020 20.00 UUR

Voorzitter: M. Bolle (CDA)

Aanwezig: de dames W. Paulusma (D66), T. Moorlag (ChristenUnie) en de heren J. van Hoorn (GroenLinks), J.P. Loopstra (PvdA), W.H. Koks (SP), S. van der Pol (VVD), W.I. Pechler (PvdD), H.P. Ubbens (CDA), D. Mellies (100% Groningen), A. Sijbolts (Stadsparij), S. Bosch (Student & Stad), D. Ram (PVV)

Wethouders:

Namens de griffie: W. Meijer

B Inhoudelijk deel

B1 Evaluatie toegankelijkheid binnenstad-west (collegebrief 20-5-2020)

00:12:33

Voorzitter: Goedenavond en welkom bij deze hybride vergadering. We hebben mensen in de zaal aanwezig en mensen thuis aanwezig. Van de mensen digitaal wil ik graag even het geluid checken, of dat het doet. Meneer Ram, goedenavond.

00:12:49

De Heer Ram: Ja, goedenavond. U kunt mij verstaan?

00:12:52

Voorzitter: Ja, hij doet het. Dank u wel. De heer Mellies?

00:12:57

De Heer Mellies: Eerste keer, hopen dat het goed gaat.

00:13:00

Voorzitter: Tot nu toe wel. De heer Bosch, van Student & Stad?

00:13:04

De Heer Bosch: Hallo, goedenavond.

00:13:05

Voorzitter: Goedenavond. Mevrouw Paulusma, van D66?

00:13:09

Mevrouw Paulusma: Aanwezig.

00:13:11

Voorzitter: Dank u wel. De heer van de Pol, namens de VVD.

00:13:14

De Heer van de Pol: Goedenavond. Hoort u mij ook?

00:13:18

Voorzitter: Ja, zeker. Luid en duidelijk. De heer Pechler, namens Partij voor de Dieren?

00:13:23

De Heer Pechler: Yes.

00:13:23

Voorzitter: Die is ook aanwezig. En de heer in 't Veen van de Werkgroep Toegankelijk Groningen?

00:13:29

De Heer in 't Veen: Goedenavond, ook aanwezig.

00:13:31

Voorzitter: Ook aanwezig, hartstikke mooi. We hebben spreektijden vanavond, zoals elke avond en elke middag ook, bij een commissie. Die zijn drie minuten per fractie en ongeveer een kwartier voor het college dan. Heeft het college nog mededelingen? Niet? Dat is mooi. Dan gaan we het vanavond hebben over de evaluatie toegankelijkheid binnenstad West en over de tussenstand Actieplan Toegankelijkheid. Ik zie de heer Loopstra zwaaien, maar ik zou eerst graag de heer in 't Veen van de Werkgroep Toegankelijk Groningen het woord geven als inspreker. Of u moet een ordevoorstel hebben? Maar dan had ik u graag iets eerder gehoord. De heer in 't Veen, gaat uw gang. U heeft ook drie minuten.

00:14:12

De Heer in 't Veen: Dank u wel, voorzitter. Twee punten. Over de herinrichting binnenstad West. De Werkgroep Toegankelijk Groningen is in grote lijnen positief over het verloop hiervan. In het bijzonder is de werkgroep tevreden over de goede, constructieve samenwerking met de projectleider Herman Lubbers, die hiermee een voorbeeld is voor zijn collega's. Vanuit de werkgroep hebben we nog wel twijfels over de veiligheid voor blinden en slechtzienden, van de kruising van de Sint Jansstraat en de Diepenring. De veiligheid moet daar goed gemonitord worden en hier moeten zonnodig de oude vertrouwde verkeerslichten met rateltikker worden geplaatst. Dan over de tussenstand Actieplan Toegankelijke Stad. Vanuit de werkgroep hebben we bekeken, mede opgesteld en de tussenstand bevat veel goede intenties. We hopen dat de aandacht hiervoor, voor de toegankelijkheid en inclusiviteit, niet gaat lijden onder de financiële knelpunten ten gevolge van Corona. De gemeente Groningen zou een voorbeeld kunnen nemen aan medekoploper gemeente Utrecht, die subsidie voor toegankelijkheid voor Utrechtse bedrijven en organisaties tijdelijk verhoogt naar honderd procent. De link staat in het digitale stuk dat ik heb toegestuurd. Verder vinden wij dat de gemeente eindelijk eens moet zorgen dat we een contactpersoon, ondersteuner of verbindingsofficier - noem het maar wat - hebben met voldoende uren om de taak ook waar te maken. Nota bene, het is verstandig om er rekening mee te houden dat wij een best wel heel erg actieve groep vrijwilligers zijn. Als je kiest voor de rol van koploper toegankelijkheid, dan moet je daar ook wat voor over hebben. Dan nog tot slot, een puntje dat ik niet digitaal heb aangeleverd, maar dat denk ik toch wel belangrijk is. De werkgroep *review* van de tussenstand heeft vrij veel punten. Dat komt vooral omdat de tussenstand gebaseerd is op het actieplan van 2016 en niet op het VN-Verdrag Handicap. Het VN-verdrag Handicap is veel breder, want gaat erover toegankelijkheid in breedste zin, dus de portefeuilles van alle wethouders. Een volgend actieplan kan daarom beter op het VN-verdrag Handicap worden gebaseerd. Dank u wel.

00:16:34

Voorzitter: Dank u wel. De heer Loopstra, namens de Partij van de Arbeid.

00:16:39

De Heer Loopstra: Dank u, voorzitter. Goed dat het onderwerp toegankelijkheid weer op de agenda staat en bedankt de inspreker voor zijn betoog. Waar wij specifiek aandacht voor willen vragen, zijn toegankelijke openbare toiletten in de binnenstad. In het kader van Corona worden extra toiletten in de binnenstad geplaatst, hebben wij begrepen, als het goed is. Denkt het college daarbij ook aan

toiletten voor mensen met een beperking? Structureel wil de fractie van de Partij van de Arbeid echter graag één of meer openbaar toegankelijke toiletten in de binnenstad die vierentwintig uur per dag open zijn. Toiletten dus die ook geschikt zijn voor ouderen en mensen met een handicap. Wellicht kan dat in combinatie met een grote fietsenstalling. Wij willen een gastvrije binnenstad zijn en daar horen ook faciliteiten bij, zoals openbare toiletten. Is het college bereid een onderzoek te doen naar de mogelijkheden en de raad voor één november daarover te berichten? Graag een reactie. Even voor de goede orde. De evaluatie rept over het VN-verdrag en dat de uitrol geleidelijk zal plaatsvinden. Wij roepen hierbij in herinnering dat op initiatief van het CDA een initiatiefvoorstel is ingediend, nagenoeg unaniem is aangenomen. Daar wordt het woord geleidelijk niet gebezigd. Ergo, daar staat dat het college bij aller handelen toegankelijkheid als afweging moet meenemen. Bovenal is het actieplan 2017-2021 ook mede een uitvloeisel van dit aangenomen initiatief, waarvan akte. De verankering, waar ook in het initiatiefvoorstel daarover stond, van toegankelijkheid, dient onverwijld op alle fronten te worden meegenomen, bij alle handelingen van het college. En daar gaat het vaak een beetje mis, ondanks de goede intenties van het college. Een voorbeeld in dit kader: het invalidentoilet bij het *Bot*. Bij de verbouwing, anderhalf jaar geleden, was er een vergunning door de gemeente afgegeven om dit toilet te slopen. De reactie van de gemeente op vragen van Toegankelijk Groningen is dat belanghebbenden vooraf bij de vergunningaanvraag in verweer hadden moeten gaan. Nee college, zo werkt het niet. Het college had de toegankelijkheid mee moeten nemen in hun overweging bij het vergunningsbesluit en dat is niet gebeurd. De gemeente volgde slechts de Drank- en Horecawet, maar niet het bovenliggende verdrag. Zo zijn er meer frustraties en dat moet dus anders. Graag een reactie van het college. Positief, ter afsluiting. Positief vindt de fractie van de Partij van de Arbeid het, dat het college Toegankelijk Groningen als serieuze gesprekspartner voortdurend consulteert voor vrijwel alle zaken die de toegankelijkheid behelzen. Wij pleiten er dan ook voor om Toegankelijk Groningen vanaf heden weer dezelfde status te geven als de Adviesraad Gehandicapten vroeger had. Graag een reactie. Dank u, voorzitter.

00:19:31

Voorzitter: Dank u wel. Ik zie de heer van Hoorn, namens GroenLinks.

00:19:35

De Heer van Hoorn: Dank u wel, voorzitter. Dank u wel, spreker ook. Vandaag spreken we over toegankelijkheid in de breedste zin van het woord, zoals de heer Loopstra ook al terecht meerdere malen aanhield in de vorm. Het zou wat GroenLinks betreft voor iedere bewoner van Groningen vanzelfsprekend moeten zijn om vrij van belemmeringen en volwaardig deel te kunnen nemen aan de Groningse samenleving. Hier streven we dan ook naar. Aan de hand van de stukken ben ik positief. Zowel over het resultaat als over het proces kan ik tevreden zijn. We hebben stappen gezet en de evaluaties zijn overwegend positief. Toegankelijkheid vergt een cultuuromslag. Een cultuuromslag in de politiek, bij de ambtenaren, een cultuuromslag bij onze inwoners. Ook in de actualiteit komt dit in goede zin naar voren. Gisteren, bij de anti-racisme demonstratie was er sprake van een gebarentolk om het voor iedereen ook volgbaar te laten zijn. Dit soort voorbeelden stemt mijn fractie positief. Ditzelfde geldt voor de toegankelijkheid binnenstad West. Er is sprake van een positief resultaat en tegelijkertijd zijn er knelpunten geconstateerd die grotendeels verholpen zijn en ook tot lering leiden in de voortgang. Ook de manier waarop er is omgegaan met de feedback van de werkgroep en hoe deze grotendeels heeft geleid tot nieuwe verbeteringen, was erg prettig om te lezen. Toch zijn we er nog niet. De manier waarop wij naar toegankelijkheid kijken kan scherper en kan bewuster. Bij het maken en het evalueren van beleid zou het VN-verdrag in zijn totaliteit leidend

moeten zijn. Dit vraagt meer kennis en bewustzijn van het VN-verdrag, zowel bij onszelf als bij onze Groningse ambtenaren. Als men bijvoorbeeld kijkt naar de medewerkers van loket bouwen en wonen, zou meer kennis daar toe kunnen leiden dat zij gericht kunnen adviseren. En op die manier minder afhankelijk zijn van de welwillendheid van de ondernemers, die er weliswaar is, maar meer kennis en bewustwording zorgt er toe dat we er meer uit kunnen halen, uit dit proces.

00:21:22

De Heer Loopstra: Voorzitter?

00:21:24

De Heer van Hoorn: Meneer Loopstra.

00:21:25

De Heer Loopstra: In dat kader ben ik benieuwd hoe GroenLinks aankijkt tegen een gastvrije binnenstad, gastvrij Groningen, om toch een onderzoek te doen naar openbare, toegankelijke toiletten in onze binnenstad.

00:21:36

Voorzitter: Meneer van Hoorn.

00:21:38

De Heer van Hoorn: Een onderzoek hiertoe, naar meer openbare toiletten om de binnenstad toegankelijk te houden voor al onze inwoners, onderschrijf ik van harte. Mijn vraag aan het college luidt als volgt: welke mogelijkheden ziet het college om de kennis en bewustwording onder onze ambtenaren te vergroten? Als breed en ingewikkeld onderwerp verwondert het mij dat het belegd is bij één ambtenaar momenteel, die hier bij mijn weten slechts twee dagen in de week voor heeft. Hoe kijkt het college hiertegen aan? In het kader van verwonderingen: in de reactie van de Werkgroep Toegankelijkheid wordt gesproken over het verdwijnen van de gratis begeleiderskaart. Dit lijkt mij persoonlijk een behoorlijk ongewenste maatregel. Kan het college deze maatregel toelichten? En überhaupt ben ik benieuwd naar de reactie van het college op de feedback van de Werkgroep Toegankelijkheid? Ik rond af, voorzitter. In het algemeen is de samenwerking met de Werkgroep Toegankelijkheid intensief en constructief. Hiervoor mijn waardering, voor zowel de betrokken ambtenaren als voor de leden van de werkgroep. In aansluiting van wat de PvdA zojuist ook al aangaf, is de rol van de werkgroep op dit moment niet formeel verankerd, terwijl wij als gemeente wel veelvuldig, gevraagd en ongevraagd, gebruik maken van hun expertise. Ziet het college mogelijkheden om te kijken hoe wij hun rol beter kunnen verankeren in onze processen, ook om het initiatief tot deze samenwerking minder bij de werkgroep zelf te leggen en meer bij ons? Dank u wel, voorzitter.

00:23:02

Voorzitter: Dank u wel. De heer Koks, namens de SP.

00:23:05

De Heer Koks: Dank u wel, voorzitter. Ook in de eerste plaats dank voor de spreker. Ik kan mij helemaal aansluiten bij de woordvoeringen van de vorige sprekers. Dat scheelt mij weer wat tijd, dat hoeft ik niet te herhalen. Maar desondanks zal ik mijn drie minuten wel volpraten, voorzitter, maakt u zich niet ongerust. Elk najaar vragen de organisaties voor blinden en slechtzienden op de Dag van de Witte Stok aandacht voor de toegankelijkheidsbeperkingen in openbare ruimten. In 2018 heeft een aantal raadsleden aan den lijve ervaren hoe lastig het is de Westerhaven over te steken, na het verdwijnen van de zebra. Een aantal fracties hebben toen aangedrongen op een evaluatie. De SP

fractie wil op de eerste plaats bewondering uitspreken voor de Werkgroep Toegankelijkheid. Met niet aflatende inzet maakt deze groep mensen zich sterk voor de toegankelijkheid van deze gemeente, ook voor mensen met beperkingen. Door in te spreken, met plannen te komen, publiciteit te zoeken en tijdens Let's Gro bijeenkomsten. In een paar jaar tijd is deze groep niet meer weg te denken uit de wereld van beslissingen in onze gemeente. Petje daarvoor af. En wat dat betreft sluit ik mij aan bij de heer Loopstra die statusverhoging voor deze werkgroep wil. Dat zij niet zonder steun hun waardevolle werk voor de gemeente kunnen doen, is voor de SP fractie vanzelfsprekend. De werkgroep vraagt dan ook, wat de inspreker ook zei, wat er gaat gebeuren om de ondersteuning aan deze werkgroep langduriger en permanentier te maken? We willen graag weten wat het college daarvan vindt. Ook willen we onze waardering uitspreken voor de uitgebreide evaluatie door het college. Weliswaar een jaar te laat, maar dan heb je ook wat. De SP fractie kan zich vinden in de vijf actiepunten. College, wanneer komt de uitwerking van die vijf actiepunten? Er bestaan richtlijnen voor de herinrichting van de binnenstad. Worden deze richtlijnen aangepast aan de hand van deze evaluatie? De toegankelijkheid valt of staat met de beschikbaarheid van tweeënhalve meter vrije loopruimte - dat is wat anders dan die anderhalf hè - valt of staat met tweeënhalve meter vrije loopruimte, zonder gestalde fietsen, reclameborden of terrassen breder dan zeventig centimeter van de gevel. Handhaafbaarheid is een probleem, zegt de evaluatie. Vraag aan het college: is die tweeënhalve meter nou obstakelloos? Ondanks alle geleidestroken blijft het voor slechtzienden lastig hun weg te vinden in de binnenstad door het verdwijnen van stoepranden, gevelblokkades en gestalde fietsen. Naar aanleiding van de Let's Gro bijeenkomst in 2018 hebben raadsleden van GroenLinks, 100 Procent Groningen en SP samen met de Blindenvereniging een suggestie bedacht: breng door de binnenstad van noord naar zuid, van oost naar west een looproute aan met een ononderbroken geleidelijn, veilig oversteken en het verwijderen van obstakels op deze lijnen. Wij stellen voor deze suggestie toe te voegen als zesde uitwerkingspunt. Is het college daartoe bereid? Tot slot, voorzitter, over het Actieplan Toegankelijkheid. Het is een tussenstand, die een goed overzicht geeft van wat de afgelopen paar jaar in gang is gezet. Om die resultaten echter concreet te maken, mist de SP fractie bijvoorbeeld bij het onderwerp 'werk', 'dagbesteding' of 'onderwijs', de aantallen mensen die dankzij de inzet van het actieplan aan het werk zijn gekomen of deelnemen aan het onderwijs. Er komt een bijgesteld actieplan. College, wanneer is dat? En kan dan voorzien worden in de aantallen van de Let's Gro doelen en van de aantallen van de doelen? Over de openbare toiletten sluit ik me helemaal aan bij wat de heer Loopstra daarover gezegd heeft. Dank u wel.

00:26:42

Voorzitter: Dank u wel. Ik zal het teveel aan tijd wat u nu heeft genomen straks van uw tijd aftrekken. Wie van de digitale deelnemers mag ik het woord geven? Ik zie mevrouw Paulusma namens D66 zwaaien. Ja, nog wel meer, maar gaat uw gang.

00:26:56

Mevrouw Paulusma: Ja, dank u wel, voorzitter. Voorzitter, allereerst complimenten. Ik moet toegeven dat ik afgelopen maandag in mijn fractie zei: "Het is lang geleden dat ik zo'n fijne brief heb gelezen" – ondanks alle kritiek die we ook nog steeds kunnen hebben als het gaat over toegankelijkheid. Dus waarvoor complimenten. En ook complimenten voor de grote rol die, en terecht ook, alle woorden die er net ook al richting de inspreker zijn geweest. Dank u wel nog voor het inspreken. Maar de rol en de waarde van de Werkgroep Toegankelijkheid en dat ze ook zijn meegenomen in dit hele stuk. Ook daarvoor wederom complimenten. En dat er niet alleen gekeken

is naar de knelpunten en de vragen die er lagen, maar dat er ook aanbevelingen zijn overgenomen, die eigenlijk niet zozeer met het vraagstuk te maken hadden, maar waardoor men in het gesprek tot de conclusie kwam dat het ook goed was om dat te doen. Dus daar zijn wij heel tevreden over. Het is ook goed, volgens mij benoemde meneer Loopstra het net ook al, dat het college nogmaals benadrukt dat we ons moeten houden aan het VN-verdrag. Dat was een beetje een open deur, wat ons betreft. Het is wel goed dat we dat nogmaals benoemen en wij zullen dat ook kritisch volgen. Want als het college stelt dat iedereen zelfstandig moet kunnen wonen en bewegen, dan moet je je dus in de volle breedte ook kunnen houden aan dat VN-verdrag. Dat maakt dus ook dat we wat ons betreft ook over toegankelijkheid moeten praten in de meest breedste zin van het woord. En dat is dus niet alleen fysiek. Dan gaat het dus ook over gedrag en communicatie en volgens mij refereerde GroenLinks daar net ook al aan. Hierover hebben we dan dus ook twee vragen. Er wordt in de brief genoemd dat gedrag ook bepaald wordt door kennis. Er wordt al even verwezen naar het onderwijs. Wij lezen dat het huidige actieplan ten einde loopt en dat er gewerkt wordt aan een nieuwe. D66 vindt het belangrijk dat in het nieuwe actieplan die kenniscomponent ook een grote rol gaat krijgen en dat we het onderwijs ook betrekken. En eigenlijk zo jong mogelijk beginnen aan een inclusieve samenleving en onze kinderen ook leren hoe hiermee om te gaan. De tweede vraag, die gaat eigenlijk over toegankelijkheid in het algemeen en ik stel hem ook namens het CDA. Volgens mij zei meneer Koks het ook al, dat is de partij die in de vorige periode toegankelijkheid echt heel goed op de agenda heeft gezet. En ook namens de Stadspartij, die al eerder vroeg om een gebarentolk bij calamiteiten. Namens beide partijen stellen we vanavond de vraag. Want eigenlijk vinden wij het tijd worden voor een Groningse Irma. Dus niet alleen een gebarentolk bij calamiteiten, maar een gebarentolk zodat communicatie in deze stad, zeker vanuit de gemeente, voor iedereen inclusief wordt. En we zijn heel erg benieuwd naar de reactie van het college. Er is vast niet een exacte Irma, maar er is vast een goede poging te wagen en wij zijn dan ook benieuwd naar de reactie van het college. Dank u wel.

00:29:41

Voorzitter: Dank u wel. Dan wil ik graag naar de heer van de Pol, namens de VVD.

00:29:46

De Heer van de Pol: Dank u wel, voorzitter. Ook dank aan de heer in 't Veen voor uw inbreng en meer algemeen voor de inzet van de werkgroep. Er is de afgelopen jaren veel meer aandacht gekomen voor toegankelijkheid en het is erg belangrijk dat mensen met een beperking zoveel mogelijk kunnen meedoen in de samenleving. Dit vergt soms een andere manier van denken of een andere manier van naar de wereld kijken. Of het nu gaat om grote infrastructurele projecten, het maken van een website, het plaatsen van openbare wc's of het geven van een persconferentie: een integrale aanpak is essentieel. Publieke instellingen moeten het goede voorbeeld geven, om iedereen in staat stellen de regie over hun eigen leven te voeren. Naar aanleiding van de geagendeerde stukken en alvast vooruitlopend op het nieuwe actieplan, heeft de VVD een aantal vragen. Om de toegankelijkheid te waarborgen is een gemeente die luistert en meedenkt essentieel. Een gemeente die de dialoog aangaat, in plaats van wel weet wat het beste is voor mensen. Soms is er met een hele kleine aanpassing enorm veel winst te behalen, maar dan moet je deze input wel krijgen en er iets mee doen. In de reactie van Toegankelijk Groningen wordt genoemd dat ze van het kastje naar de muur worden gestuurd. Dit is een signaal dat ook de VVD heeft gehoord. *Stadjes* met een beperking hebben soms het idee dat ze door ambtenaren als lastig worden gezien en zullen de volgende keer wel drie keer nadenken voordat ze met hun goede ideeën aankloppen bij de gemeente. Dit kan

natuurlijk niet de bedoeling zijn. Hoe kan het college dit oplossen? Verkeerd gestalde fietsen blijft een terugkerend probleem. Niet alleen mensen met een beperking, maar eigenlijk alle voetgangers struikelen soms over de fietsen. Een essentieel onderdeel van een fietsstad zou ook de gelegenheid tot het toegankelijk stallen van fietsen moeten zijn, iets waar het Forum natuurlijk een mooi voorbeeld van is. Wat betreft de VVD is er met name in het zuidelijke en westelijke gedeelte van de binnenstad veel winst te behalen. Hoe ziet het college dit en kan het college toezeggen dit te blijven handhaven? Ook na Coronamaatregelen?

00:31:43

Voorzitter: Meneer van de Pol, u heeft een vraag van de heer Loopstra, namens de Partij van de Arbeid.

00:31:48

De Heer Loopstra: Ik hoor u zo praten over de binnenstad en ik ken uw partij ook als een partij die er is voor een gastvrije binnenstad. Hoe kijkt u aan tegen een onderzoek om te kijken of we één of meerdere openbare toiletten kunnen regelen in de binnenstad voor mensen, maar ook voor mensen met een beperking?

00:32:07

Voorzitter: De heer van de Pol.

00:32:10

De Heer van de Pol: Dat hangt natuurlijk af van de omvang van het onderzoek. Het zou misschien een beetje een onzinnig onderzoek zijn als het eigenlijk net zo goedkoop is om meteen die toiletten te plaatsen. Maar in principe is het heel belangrijk dat mensen toegankelijk naar de wc kunnen, ook voor mindervaliden bijvoorbeeld. En dan had ik nog...

00:32:30

Voorzitter: Een vraag van de heer Koks.

00:32:32

De Heer Koks: Ja, in aanvulling daarop. Ik heb altijd het beeld dat de VVD in zijn achterban veel ondernemers heeft, waaronder ook horecaondernemers. Horecaondernemers hebben natuurlijk ook toiletten. Wat zouden jullie ervan vinden als bij horecaondernemers, maar ook andere winkels in de binnenstad, eens een pleidooi gehouden zou worden om hun toiletten geschikt te maken voor mindervaliden, zonder dat er gelijk een kop koffie of een glas bier gedronken moet worden. Zou u dat pleidooi richting uw achterban kunnen afsteken?

00:33:04

Voorzitter: De heer van de Pol.

00:33:06

De Heer van de Pol: Ik denk dat dat een heel nobel streven is en ik denk dat ondernemers die al een mindervalide wc hebben, dat die die ook zeker toegankelijk stellen zonder dat daar meteen een kop koffie voor genuttigd moet worden. Maar dat is natuurlijk voor de individuele ondernemer. Had ik nog als laatste punt, dat voor mensen die niet zo goed ter been zijn, met name ouderen, ook de auto een essentieel vervoermiddel is om toegankelijk de binnenstad te kunnen bereiken. En het wordt steeds moeilijker om de auto ergens te parkeren, wat ook een negatief effect heeft op de toegankelijkheid. Hoe denkt het college hierover en kan dit aspect meegenomen worden in het nieuwe actieplan? Ik zie de antwoorden graag tegemoet, dank u wel.

00:33:49

Voorzitter: Dank u wel. Dan de heer Pechler, namens de Partij voor de Dieren.

00:33:54

De Heer Pechler: Ja, dank u wel, voorzitter. En dank aan het college en de betrokken leden van de Werkgroep Toegankelijk Groningen voor deze mooie evaluaties. De eerste aanbeveling om de kennis van Toegankelijk Groningen vroeg in te blijven zetten slaat gelijk de spijker op zijn kop. Ik citeer: "De ervaring leert dat alleen mensen die in de dagelijkse praktijk te maken hebben met een verminderde mobiliteit veel gebruikerservaringen kunnen overbrengen die van belang zijn voor het ontwerp en tijdens de uitvoering." Kortom, beleid dat specifiek voor een bepaalde doelgroep van toepassing is, maak je met die doelgroep. Het is erg goed om te lezen dat bewustwording ook zo vaak terugkomt in de stukken die hangen aan dit agendapunt. Zaken als fietsen parkeren op geleidelijnen, dat zal bijna niemand echt expres doen, het is gewoon onwetendheid. Initiatieven zoals genoemd in aanbeveling twee C: het stickeren van fout geparkeerde fietsen, ze verplaatsen en er dan een briefje aan hangen met uitleg over waarom dat niet zo'n goed idee was en niet zo'n goede plek om die fiets daar neer te zetten, juichen wij dan ook van harte toe. Niet alleen in de binnenstad, maar ook in de schilwijken, waar de parkeerdruk van fietsen op trottoirs erg hoog kan zijn. Verder is het een taak voor ons allemaal om bewustwording rondom de obstakels die mensen met een fysieke beperking in hun dagelijks leven ervaren verder te verspreiden. Het is goed dat de gemeente hier zelf een aanjagende rol in speelt. De heer van Hoorn zei het al: er is een cultuuromslag nodig. Over het verdwenen zebrapad bij de Westerhaven. De uitleg van ons college om het zebrapad hier niet terug te plaatsen, kan ik begrijpen. Die logica kan ik volgen. Maar het is wel erg jammer dat we nu nog steeds, zoals in het stuk staat, in de gespreksfase zitten voor een alternatieve, acceptabele inrichting van het kruispunt. Bijna twee jaar geleden, op de Dag van de Witte Stok in oktober 2018, werd door Toegankelijk Groningen en de Oogvereniging een actie georganiseerd om aan de kaak te stellen hoe gevaarlijk die oversteekplek was geworden sinds de herindeling. Daar zijn toen ook door acht partijen gezamenlijk schriftelijke vragen over gesteld, de heer Koks noemde het ook al. Dan verbaast het me een beetje dat we nu, bijna twee jaar later, nog steeds in de gespreksfase zitten. Ook heb ik vorig jaar, samen met 100 Procent Groningen, schriftelijke vragen gesteld over nieuwe en verbeterde regels rondom toegankelijkheid bij bouwplaatsen, waar het college positief op reageerde. Die nieuwe APV laat nog even op zich wachten, maar is er al over nagedacht met welke regels de toegankelijkheid verbeterd kan worden op plekken waar tijdelijk trottoirs, wegen of fietspaden worden afgesloten, ten behoeve van de bouw? Dan nog enkele korte vragen. Wij lezen in de reactie van Toegankelijk Groningen dat de gratis begeleiderskaart bij het SPOT is afgeschaft. Kan deze op hun verzoek weer worden ingevoerd? Ook horen we graag van de wethouder of aan Toegankelijk Groningen een meer officiële status kan worden toegekend, daar hebben eerdere sprekers vandaag het ook al over gehad, aangezien zij hun waarde meer dan eens hebben bewezen. Dan horen we ook nog graag hoe het staat met de vormgeving van de Waaier Toegankelijkheid, zodat deze hopelijk snel verspreid kan worden onder ondernemers en bij medewerkers. Tot slot, voorzitter, kunnen wij van harte de PvdA oproep voor meer toegankelijke toiletten in de openbare ruimte steunen. Dank u wel.

00:37:00

Voorzitter: Dank u wel, meneer Pechler. De heer Mellies, namens 100 Procent Groningen.

00:37:05

De Heer Mellies: Dank u wel, voorzitter. Ben ik zo nog te horen?

00:37:09

Voorzitter: Jazeker.

00:37:10

De Heer Mellies: Gelukkig, sorry. Allereerst willen we ons graag aansluiten bij de opmerkingen over de openbare toiletten van de PvdA, van de heer Loopstra. Daar kunnen wij ons ook volledig in vinden. Verder, de heer Koks van de SP heeft het al heel goed verwoord, ook wij hebben natuurlijk heel veel lof voor de werkgroep Toegankelijk Groningen en de inzet die daarvoor getoond is. Beter dan hij kunnen wij het niet omschrijven. Voor ons, we zien dat er een hele hoop knelpunten goed worden opgepakt in samenspraak met de Werkgroep Toegankelijk Groningen. Wat dat betreft zijn we ook heel positief enthousiast over de tussenstand. Wel vinden wij het heel jammer dat de analyse van het gebied rondom de A-weg zich niet verder heeft uitgebreid naar het hele stuk van het Shared Space. In het stuk wordt ook gerefereerd aan hoe een gebrek aan voorspelbare inrichting een probleem is voor blinden en slechtzienden. Daar bovenop wordt er ook aangegeven dat het voor doven lastig is als fietsers ineens van dichtbij inhalen. In het hele gebied tussen de Der Aa-Kerk en de Westerhaven zien we juist dat alle drie de hokjes aangekruist kunnen worden. Is er ook gekeken naar de chaos en onzekerheid die er voor het verkeer bestaat in dit gebied? En is het college van mening dat een Shared Space in dit gebied nog steeds een goed idee is? Zoals ook genoemd door de heer Pechler, hebben we nog geen uitwerking gelezen over de toegankelijkheid rondom de bouwplaatsen. Ook wij zijn benieuwd wanneer een uitwerking of een verwerking hieromtrent plaats zal gaan vinden. Hierop graag reactie van wethouder. Dank u wel.

00:38:36

Voorzitter: Dank u wel, meneer Mellies. De heer Ubbens, namens het CDA.

00:38:40

De Heer Ubbens: Ja, bedankt, voorzitter, en ook bedankt de inspreker. Laat ik maar even beginnen met de toegankelijkheid van de binnenstad West. Daarover zijn wij positief, er is een grondige evaluatie geweest, er zijn lessen getrokken. Er zijn natuurlijk wel een aantal aanpassingen nodig en wij nemen ook aan - dat staat ook in het stuk - dat die aanpassingen meegenomen worden in de verdere inrichting van de binnenstad. Dan over de tussenstand van het Actieplan Toegankelijkheid. Kan ik me wel een beetje aansluiten bij de lijn van de Partij van de Arbeid, de kritiek die daarin zat. Er zijn goede stappen gezet, maar we zijn er nog niet. En ook de inspreker zei al: er moet nog meer gebeuren om toegankelijkheid in brede zin, in elk beleid mee te nemen en om onze gemeente echt VN-verdragproof te krijgen. We moeten er meer naartoe werken dat inclusiviteit vanzelfsprekend is en niet een gunst die we verlenen aan mensen als er nog budget over is. En we zijn nu wel in die richting, maar we zijn er nog niet. Inclusiviteit en toegankelijkheid moet altijd een uitgangspunt zijn. We zijn als fractie nog steeds voorstander van een stadsergonoom om kennis van toegankelijkheid, ook binnen de gemeentelijke organisatie, te verspreiden. Niet ter vervanging van de Werkgroep Toegankelijk Groningen, maar ter ondersteuning daarvan. De Werkgroep Toegankelijk Groningen wordt nu vaak gevraagd advies te geven, maar om die adviezen ook goed en blijvend te laten landen in de ambtelijke organisatie zou het goed zijn om dat beter te ondersteunen en om van intenties ook tot blijvend handelen te komen. Bovendien geeft de werkgroep aan dat ze zelf niet altijd tevreden zijn met hoe ze betrokken worden, omdat het soms los zand is of op individuele basis advies wordt gegeven. Ook daarbij zou een stadsergonoom goede ondersteuning kunnen bieden. Ik sluit me ook aan bij de vragen van de Partij voor de Dieren waar het gaat over de Waaier Toegankelijkheid. En tot slot ondersteunen wij ook van harte de vraag van de Partij van de Arbeid naar betere openbare

toiletvoorzieningen in de stad. Wij begrepen ook dat er al een onderzoek gedaan is door studenten naar witte vlekken: waar in de stad zijn deze plekken nog nodig? Waar zijn deze toiletten nog nodig? Dus volgens ons kunnen we eigenlijk al vrij snel tot de uitvoering overgaan.

00:40:59

Voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar mevrouw Moorlag, namens de ChristenUnie. Ik moest even diep graven.

00:41:06

Mevrouw Moorlag: Ja, dank u wel, voorzitter, en ook dank aan de inspreker. Voor ons liggen stukken waarin duidelijk de samenwerking naar voren komt met de Werkgroep Toegankelijkheid en complimenten ook daarvoor richting college. De stad wordt de laatste jaren steeds beter toegankelijk en dit moeten we op deze manier ook echt blijven doorzetten. Het is goed dat de punten van deze werkgroep ook serieus genomen worden. De werkgroep geeft goede adviezen en we zijn tevreden met het feit dat deze adviezen ook echt meegenomen worden in deze stukken. Bijvoorbeeld een duidelijk zichtbare blindengeleidestroom, vinden we een mooi voorbeeld van een realiseerbare zaak die onze stad voor slechtzienden toegankelijker kan maken. We hopen dat het college dit in de toekomst ook mee gaat nemen in verdere stadsontwikkeling. Ook een campagne richting fietsers opzetten vinden we een goed idee. Niet alleen om het fietsparkeren, want dat is natuurlijk een groot probleem. Maar we merken ook vaak dat mensen in het verkeer het idee hebben dat ze bepaalde rechten hebben die boven een ander zijn comfort en veiligheid gaan. We zouden graag zien dat er aangespoord wordt op rekening houden met elkaar, vooral in drukke gebieden, zoals de binnenstad en de Shared Spaces. Als je snel wilt fietsen dan kun je beter een alternatieve route nemen. Wellicht zorgen ook de huidige maatregelen al voor gedragsmodificatie bij fietsers, omdat ze merken dat om de drukte heen fietsen ook sneller kan gaan, dus wellicht dat we daar op kunnen inspelen. Want we hebben het idee, als we rekening houden met elkaar, dat we de binnenstad ook een stuk toegankelijker kunnen maken voor ons allemaal. We zijn ook heel benieuwd naar de uitkomst van het onderzoek naar een verkeerslicht bij de Sint Jansbrug. We gaven ook al eerder aan dat we dit een spannende plek vinden voor overstekend verkeer. We vertrouwen er ook op dat onze verkeersexperts met een duidelijke analyse over deze situatie zullen komen. Verder willen we ons ook aansluiten bij de Partij van de Arbeid over de wc's, ook dat die toegankelijker worden. En dat was het, voorzitter.

00:43:04

Voorzitter: Dank u wel, mevrouw Moorlag. De heer Ram, van de PVV.

00:43:13

De Heer Ram: Dank u wel, voorzitter. Ik wil eerst de inspreker, de heer in 't Veld, in 't Veen, sorry, bedanken voor zijn inspraak. Om zijn vragen ook maar even direct door te geleiden: hoe kijkt het college aan tegen de subsidie voor toegankelijkheid voor bedrijven? En hoe kijkt het college aan tegen het beschikbaar stellen van een full-time ambtenaar, op dit punt? Voor de rest, de inbreng van de andere partijen, daar kunnen we eigenlijk allemaal bij aansluiten, ook bij de opmerking over de openbare toegankelijke toiletten. Als het bij de SP gaat om de geleidestroken die niet obstakelvrij zijn, zorg ervoor van oost naar west en noord naar zuid. Prima idee. Gebarentolk lijkt me ook een goed idee. Wellicht een digitale, misschien een idee. Bij de VVD hadden we ook het punt van de auto, met de ouderen. Hoe houden we de binnenstad bereikbaar voor ouderen en daar is toch de auto vaak noodzakelijk? De bouwterreinen, hetzelfde verhaal. Daar kunnen we ook ondersteunen hoe dat is gevraagd door de Partij van de Dieren onder andere en 100 Procent Groningen. We hebben ook

een vraag over de kruising Sint Jansstraat en de Diepenring. Wij zien ook dat dat kruispunt niet overzichtelijk is en vooral de overgang van vijftig naar dertig is toch wat onduidelijk, ondanks de borden die er staan. Als je je op de weg focust dan zie je die overgang niet goed. Ik kan me ook voorstellen dat voor blinden en slechtzienden daar een onveilige situatie ontstaat. Dus ik denk dat we daar als gemeente iets mee moeten. Mijn vraag is dan ook aan het college: hoe kijkt u hier tegenaan? Wat betreft natuurlijk de Coronamaatregelen die nu zijn getroffen, een direct effect op de toegankelijkheid van de binnenstad. De PVV gaat er vanuit dat die maatregelen tijdelijk van aard zijn, dat hopen wij in ieder geval. En dat er op de kortst mogelijke termijn ook een einde wordt gemaakt aan die anderhalve meter norm en drieënhalve meter norm, zodra het wetenschappelijk bewijs er is dat het veilig is. Kan het college dit bevestigen? Dit is mijn inbreng, voorzitter, dank u wel.

00:45:52

Voorzitter: Dank u wel. De heer Sijbolts, namens de Stadspartij.

00:45:56

De Heer Sijbolts: Dank u wel, voorzitter. De openbare ruimte is van en voor iedereen en een inclusieve samenleving betekent dat iedereen daar volwaardig aan deel kan nemen, zonder uitzondering of belemmering, en niet alleen in de binnenstad wat ons betreft, maar in de openbare ruimte van de hele gemeente moet die toegankelijkheid gelden. Niet alleen moet de gemeente toegankelijk zijn, voorzieningen moeten dat ook. Een punt waar de Stadspartij al langere tijd aandacht voor vraagt, en de Werkgroep Toegankelijkheid doet dit ook heel duidelijk, waar het gaat over de vershraling van het openbaar vervoer in wijken en dorpen. Dat draagt niet bij aan de toegankelijkheid van verschillende voorzieningen in de stad, het gaan naar een supermarkt. Want de buslijnen rijden steeds minder dwars door wijken heen en alleen nog maar dikke lijnen aan de rand. Mensen moeten daardoor wel een flinke afstand gaan afleggen en dat vinden wij een vershraling, ook van de toegankelijkheid. Inwoners en ondernemers moeten ook rekening houden met de openbare ruimte en de inrichting daarvan. Niets is vervelender dan wanneer je je weg niet kan vervolgen omdat obstakels zoals terrasstoelen, verkeerd geparkeerde fietsen of auto's en reclameborden je doorgang belemmeren. Het schort vaak aan handhaving. Graag een actie en reactie van het college daarover. Bij een toegankelijke stad horen ook voldoende en goed schoongehouden openbare toiletten. Ik sluit dan ook aan bij de oproep van de heer Loopstra van de PvdA daarover. Dank ook aan de reacties van de Werkgroep Toegankelijk Groningen. Wat de opmerkingen over de herinrichting binnenstad West, sluit ik me bij hun complimenten en opmerkingen aan. Alleen met ervaringsdeskundigen komen we waar we willen zijn. Wat de Stadspartij betreft stellen we in het volgende actieplan de ambitie dan ook bij. De ambitie wordt wat ons betreft: Groningen, toegankelijkste stad. Graag een reactie van het college. Uit de evaluatie komt naar voren dat het toegankelijk maken van Groningen en het oplossen van bestaande obstakels mogelijk niet altijd voldoende budget zal hebben. Als het gaat om het toegankelijk maken van de binnenstad, vindt de Stadspartij daarom ook dat wanneer het budget het niet toelaat om de toegankelijkheid beter te maken, dat we daar voorrang aan moeten geven op bijvoorbeeld de uitbreiding van de gele steentjes. Wij missen wel samenhang, in de brede zin, waar het gaat over het gemeentelijk beleid over die toegankelijkheid. De PvdA heeft daar ook een aantal zinvolle opmerkingen over gemaakt. Het voorbeeld wat ik nu gaan noemen klinkt misschien technisch en misschien heb ik ook niet volledig tijd om dat uit te spreken. Maar het zegt wel iets over het ontbreken van die samenhang, over toegankelijkheid, binnen het gemeentelijk beleid, veiligheid en bereikbaarheid in de breedste zin. Want één van de argumenten voor het niet aanleggen of soms

zelfs verwijderen van zebrapaden en verkeerslichten is dat verkeerslichten een belemmering opleveren, met als gevolg dat het verkeer risico's gaat nemen, door bijvoorbeeld toch bij rood licht wat extra gas te geven, waar het automobilisten betreft, en niet op groen te wachten, maar dus gewoon ook door rood licht te gaan rijden. Dat is nogal een merkwaardig argument om dan maar met die reden te besluiten om dat dan maar te verwijderen. Want eigenlijk zou het logischer zijn om bijvoorbeeld een rood licht camera te plaatsen in plaats van de overtreder die slecht gedrag vertoont te belonen. Dat draagt niet bij aan toegankelijkheid. Dan staat er ook nog een aanbeveling, waar het gaat over die toegankelijkheid. Er wordt aangestipt dat er duidelijke keuzes gemaakt moeten worden, of er wel of niet wordt ingezet op handhaving en om daar vervolgens naar te handelen. En dan staat in hetzelfde stuk dat moet worden gekeken naar de bredere context en de juiste inrichting, *verleiding*, gedragsbeïnvloeding en tot slot toezicht en handhaving.

00:49:39

Voorzitter: Tot slot inderdaad, meneer Sijbolts. Wilt u tot een afronding komen?

00:49:41

De Heer Sijbolts: Mag ik dan heel snel een zin afraffelen? Als één van die schakels in de keten mist, werkt het niet. En precies de Sint Jansbrug is zo'n punt, heeft de raad ook vaak aandacht voor gevraagd bij die herinrichtingsplannen. Daar zijn verkeerslichten weggehaald, is een zebrapad weggehaald, niet ingericht als dertigkilometerzone. Daar wringt de schoen al wat langer...

00:49:59

Voorzitter: Kom ik nog bij de heer Bosch, namens Student & Stad.

00:50:09

De Heer Bosch: Dank u wel, voorzitter. Ik wil graag aansluiten bij de eerdere woordvoering die ingaan op zowel het belang van de werkgroep als het nut van een blindengeleidestrook in het centrum. Ook de openbare toiletten zien wij erg zitten en zelfs staan wij ook heel erg positief tegenover een Groningse Irma, om het maar even zo te noemen. Dat daar gelaten wil ik graag inzoomen op een bepaald specifiek onderdeel van het stuk. Een belangrijk onderdeel is natuurlijk de toegankelijkheid en dat wordt tegengehouden door fietsen die onhandig of verkeerd geparkeerd worden. Een structurele oplossing is ons inziens absoluut ondergrondse parkeerplekken en die zullen dan ook hardnekkig gezocht moeten worden. Ambtelijk navragen wijst uit dat er een aantal quick scans zijn gedaan voor mogelijkheden hiervoor, maar er is nog niet echt een juiste plek gevonden, kort door de bocht.

00:51:06

Voorzitter: Meneer Ubbens, van het CDA, meneer Bosch.

00:51:10

De Heer Ubbens: Ja bedankt, voorzitter. Ziet de heer Bosch wellicht, naast het zoeken naar plekken nog andere problemen in het realiseren van ondergrondse fietsparkeervoorzieningen? Zou het vinden van een locatie de enige hobbel zijn?

00:51:23

Voorzitter: De Heer Bosch.

00:51:25

De Heer Bosch: Nou ja, ik kan me ook zo voorstellen dat het natuurlijk wat geld kost, logischerwijs. Ik denk dat de heer Ubbens daarop doelt. Het is natuurlijk niet zo dat, dat het wat geld kost, dat het

daardoor geen nuttige oplossing is. Wij zien dat het toch heel veel probleem oplevert op dat er fietsen overal in binnenstad staan en er zijn eigenlijk te weinig plekken om ze te parkeren. Dus dat het enkel geld kost is, denk ik, geen reden dit maar af te schuiven en niet als oplossing zien. Wij zien het juist wel als oplossing en vooral op de lange termijn. Er kan gewoon nog dertig, veertig, vijftig jaar gebruik van gemaakt worden. Dus het is absoluut belangrijk en daarom sturen wij daar op aan. Dan ga ik door met waar ik was gebleven in mijn woordvoering. Want in het westen van de binnenstad is dit eigenlijk niet, er is veel te weinig plek om je fiets kwijt te kunnen. Maar de quick scan wijst niet uit dat er een bepaalde plek is om het kwijt te kunnen, om een fietsenkelder te plaatsen. Vraag aan het college: of er nog verder gezocht wordt en of het echt niet mogelijk is om daar een locatie te kunnen vinden? Want dat zou toch heel veel oplossen, ons inziens. Dat was het, voorzitter.

00:52:34

Voorzitter: Dank u wel. Dan heb ik volgens mij iedereen gehad van de commissie. En dan kom ik bij de beantwoording namens het college. Wethouder Chakor.

00:52:48

Mevrouw Chakor: Dank voorzitter, dank ook inspreker de heer van Veen. Dank u wel voor uw input. Ontzettend belangrijke bijdrage wat u hier levert. Want wij willen inderdaad, er werd al gezegd een inclusief en toegankelijk beleid, een inclusieve en toegankelijke stad zijn. Want ik denk ook dat als we dat met elkaar hanteren, dan houdt je gewoon rekening met iedereen: jong, oud, mensen met een beperking, chronisch zieken. Het maakt allemaal niet uit, de ruimte voldoet dan. En ik denk dat die ruimte ook moet voldoen voor mensen die afhankelijk zijn van die omgeving, de toegankelijkheid. Op het moment dat die niet voldoet dan kunnen ze ook niet zelfstandig functioneren en ook niet deelnemen aan de samenleving. Het VN-verdrag is een mooie stok achter de deur en wat mij betreft, er werd net al gerefereerd, zou dat ook inderdaad leidend moeten zijn voor het nieuwe actieplan dat wij gaan voeren. Omdat het ook breder is, dat gaf ook de heer van Veen aan. Je ziet nu in het stuk wat wij hebben neergelegd, zowel in de tussenstand als het inzoomen op West, dan zie je dat de Werkgroep Toegankelijkheid een ontzettend grote rol speelt. We zijn ook blij dat die samenwerking goed verloopt. Ik hoor u ook zeggen: kunnen we dan niet gaan kijken van hoe we hun positie zouden kunnen gaan verbeteren? Daar ben ik het helemaal met u eens. Want we vragen ze ontzettend veel, dat **begrootte** mij ook op het moment dat ik de stukken las. Ik dacht constant komen ze ook terug. Maar je zou ze eigenlijk een formelere positie moeten gaan geven, want nu moeten ze zelf lobbyen om aan tafel te zitten, terwijl het eigenlijk de omgekeerde wereld zou moeten zijn. Dat ze gewoon een gesprekspartner aan tafel zijn, dat het gewoon een natuurlijk fenomeen gaat worden. Dus daar ga ik heel graag naar kijken, naar aanleiding van de PvdA, maar ook anderen, die dit ook hebben genoemd. Het toegankelijk maken van onze gemeente is...

00:54:47

Voorzitter: De heer Ubbens heeft een vraag.

00:54:49

De Heer Ubbens: Ja, bedankt voorzitter. Ja, een formele positie geven, maar er wordt ook wel gevraagd om een wat betere ambtelijke ondersteuning. Je kan niet alleen maar zeggen: we geven ze een formele positie. Ze hebben dan ook wel wat meer ondersteuning nodig, dat geven ze zelf ook aan, dus wordt dat dan ook meegenomen?

00:55:08

Mevrouw Chakor: Ja, ja. Dat wilde ik inderdaad in mijn verhaal aan komen. Dat valt in mijn verhaal

binnen de organisatie, maar daar hebben we echt nog wel gigantische stappen in te nemen. We zien de afgelopen jaren wel dat we stappen hebben genomen. Dat lezen we ook terug, dus dat is heel erg positief. Het toegankelijk maken, dat doe je stapsgewijs. Het VN-verdrag geeft ook aan: pak het gewoon stapsgewijs. Je kunt het niet in één keer oppakken. We zien ook dat wat voor de één werkt, werkt voor de andere niet. Dus honderd procent tevredenheid, als we dat ambiëren met elkaar, dan wordt het ontzettend lastig. Maar we nemen toegankelijkheid ontzettend serieus en dat betekent ook dat we inderdaad een balans zoeken tussen de inrichting, toezicht, handhaving en gedragsbeïnvloeding, wat nodig is. Maar ik vind het ook belangrijk dat we ook starten binnen onze eigen organisatie, want daar valt of staat het ook mee. Want hier liggen echt ontzettend kansen om te behalen. Dus inzetten op kennis, bewustwording, dat het echt tussen die oren gaat zitten. Dat het niet zo mag zijn dat we een plan maken en achteraf denken: hadden we dat zo moeten doen? Want dat zijn ook extra kosten, want je moet die locatie ook weer gaan aanpassen. Dus zorg ervoor dat we aan de voorkant ook de werkgroep, maar ook alle aanbevelingen en punten en adviezen meenemen, waardoor je bijvoorbeeld niet zaken moet gaan verplaatsen etcetera. Ik denk dat het ook belangrijk is, we moeten gaan kijken: welke instrumenten heb je dan inderdaad om het ook gewoon goed in te bedden? Ik weet dat het VNG – ik heb u daar niet over gehoord - maar ik zat zelf te denken aan een jaarlijkse VNG Monitor bijvoorbeeld. Zou dat bijvoorbeeld kunnen werken? Kunnen we misschien een interne werkgroep binnen de organisatie doen waar je gezamenlijk gaat zitten en die verantwoordelijkheid ook gaat delen? Want u gaf het net aan inderdaad, we hebben één persoon die hierop zit. Twee dagen in de week, dat is niet heel veel en we hebben ook geen budget om uit te breiden. Maar laten we met elkaar. We hebben die gezamenlijke verantwoordelijkheid. Het overstijgt verschillende portefeuilles. Maar ik hoor ook graag van u, van de raad: welke kansen en mogelijkheden hebben we nog meer hierin, binnen die interne organisatie, om dit voor elkaar te boksen?

00:57:21

Voorzitter: De heer Sijbolts heeft een vraag.

00:57:23

De Heer Sijbolts: Ja, voorzitter, ik ben blij dat de wethouder erkent dat er binnen de organisatie nog veel winst valt te behalen. Ik hoor de wethouder tegelijkertijd ook zeggen: er is geen budget om die functie uit te breiden. Dat is toch wel een zinnetje dat ik niet alleen van deze wethouder hoor, maar ook van veel andere wethouders, de laatste tijd. Volgens mij is het wel zo dat, het is ook een politieke keus. Maar ik denk ook - dat is dan misschien ook een oproep aan mijn collega's. Ik heb van meerdere partijen gehoord dat ze dat graag willen. Dan vind ik ook dat we als raad die verantwoordelijkheid moeten nemen en ervoor zorgen dat er dan budget komt.

00:57:57

Voorzitter: Wethouder.

00:57:58

Mevrouw Chakor: Ja. Ik zie het tegemoet. Nogmaals wil ik namens het college echt de Werkgroep Toegankelijkheid...

00:58:05

Voorzitter: Op dit punt, de heer Koks nog een vraag?

00:58:07

Mevrouw Chakor: Ontzettend, wacht even hoor, de Werkgroep Toegankelijkheid ontzettend

bedanken voor hun inzet en voor de tijd en energie. Ik vind dat we dat niet vaak genoeg kunnen zeggen. En dat we met elkaar gaan kijken hoe we hun positie gewoon kunnen verstevigen, want dat verdienen ze ook. En dat hoor ik ook van u terug, dus dat is heel goed.

00:58:25

Voorzitter: De heer Koks heeft een vraag.

00:58:27

De Heer Koks: Ja, ik hoor de wethouder zeggen met name over hoe intern de gemeente die toegankelijkheid meer aandacht moet geven. Maar toegankelijkheid geldt ook voor onderwijsinstellingen, ook voor werk, ook voor allerlei andere sectoren in de samenleving. Ik neem aan dat ook die bestookt worden met de drang om die toegankelijkheid te vergroten in die sectoren?

00:58:50

Mevrouw Chakor: Zeker.

00:58:50

Voorzitter: De wethouder.

00:58:51

Mevrouw Chakor: Ja, sorry voorzitter. Zeker, je moet dit inderdaad breder kijken en dat was de vraag ook inderdaad van mevrouw Paulusma: hoe pak je nou het onderwijs aan? Dus die ga ik zometeen beantwoorden. Dus ik hoop daarmee een breder verhaal. De eerste vraag, de heer Veen gaf aan: ik ben blij te horen dat de samenwerking goed verloopt. En er was een vraag over subsidie: kunnen wij inderdaad à la Utrecht de subsidie verhogen? Ik heb even gegoogeld van wat Utrecht nou doet, want die hebben inderdaad een drempel van twintigduizend euro per ondernemer. Ja, dat is nogal wat. Ik weet dat wij binnen de GCC ook een bepaald budget hebben en natuurlijk financieren wij de GC. Ze hebben volgens mij, per ondernemer kun je een aanvraag indienen om bijvoorbeeld een drempel te plaatsen. Maar dat is zeker niet twintigduizend euro, dat zit meer richting de vijftig euro. Dus zo'n groot verschil zit er in. De vraag van de PvdA heb ik volgens mij beantwoord, als het gaat om de positie van de Werkgroep Toegankelijkheid, om dat te verbeteren. U gaf nog aan: kunnen wij een onderzoek gaan doen naar de mogelijkheden voor openbare toiletten? Ik weet dat we nu op de Grote Markt een toegankelijk toilet hebben geplaatst. Je ziet nu dat we maatregelen treffen in deze Coronatijd en dat we alles uit de kast halen en dat het ook gewoon kan. Ik wil dit zeker onderzoeken, want ik weet dat dit ook binnen de werkgroep een grote wens is. Ze hebben dit ook steeds aangegeven, dat ze dit graag zouden willen. Er was ook een vraag: kunnen dan de horecaondernemers, zouden die bijvoorbeeld iets kunnen doen? Volgens mij, ondernemers die dat zouden kunnen doen, kunnen dat ook. Maar we weten ook dat de wetgeving het ook heel erg lastig maakt, omdat je vaak twee toiletten moet hebben, voor zowel dames en heren, en dan is er een ruimtegebrek. Dus ik wil graag gaan kijken: welke kansen en mogelijkheden liggen er hier op dit gebied?

01:00:50

Voorzitter: De heer Loopstra.

01:00:51

De Heer Loopstra: Dank u, voorzitter. Kunt u dan beloven dat dat onderzoek wat u gaat doen, dat dat voor één november gereed is? Want één van mijn voorgangers, Marjo van Dijken, heeft in 2002 al dit aangekaart, van die openbare toiletten. En we zijn nu achttien jaar verder. Dus wij zitten vol op het orgel en ik merk ook gelukkig bij de andere raadsfracties dat er nu echt meters worden gemaakt. Dus

we willen graag dat binnen enkele maanden er duidelijkheid over is. Dan kunnen we ook kijken of we ergens dan financiën kunnen krijgen om dat te realiseren.

01:01:27

Voorzitter: Ja, de vraag is denk ik simpel: of het voor de begrotingsbehandelingen terug kan komen, zodat de Partij van de Arbeid...

01:01:33

Mevrouw Chakor: Inderdaad, dat je hem apart hieruit haalt en dan eerder aanlegt. Want we hebben in de Vismarkt, ik weet dat de Vismarkt natuurlijk ook toiletten heeft, maar ik weet ook dat vanuit de werkgroep wordt aangegeven dat die vaak ook niet toegankelijk is, omdat fietsen etcetera ervoor staan. Ik denk dat we op dit vraagstuk inderdaad moeten gaan kijken: wat kan en wat kan niet? En dat in de raad voorleggen. Dat heb ik meegekregen. Ik zie u schudden. Ja.

01:01:54

Voorzitter: Ja, ik heb het idee dat de wethouder voor november komt met iets.

01:01:58

Mevrouw Chakor: Ik ga mijn best doen. Ik moet wel zeggen, ook omdat we met het actieplan natuurlijk bezig gaan en die komt eind dit jaar naar u toe.

01:02:07

De Heer Loopstra: Voorzitter, nu zegt de wethouder: "Ik ga mijn best doen." Ik kan ook gewoon zeggen: we gaan een motie indienen in de volgende raad, en dan staat er gewoon voor één november. Maar ik zou het heel prettig vinden als u gewoon zegt: ik ga onderzoek doen en voor één november krijgt de raad daar bericht over.

01:02:23

Mevrouw Chakor: Prima, ik ga onderzoeken en voor één november krijgt de raad daar een besluit over. Een klein onderzoek. Dan GroenLinks. U had het inderdaad over het verdwijnen van de gratis begeleidingskaart en dan heeft u het over SPOT. Ik ben zelf hier ook verbaasd over, dat dit er niet meer is. We zijn ook met ze in gesprek inderdaad om te kijken: hoe gaan we dit nu aanpakken? Want op het moment dat je iemand meeneemt, dat betekent die persoon die neem je mee, zodat hij jou kan ondersteunen bij de ondersteuning die je nodig hebt. En vanuit SPOT krijgen we te horen: ja, maar wij kunnen die ondersteuning ook bieden. Maar ik kan me voorstellen dat als je iemand naast je, iemand die je kent, een familielid, dat dat toch veel veiliger en fijner voelt dan een onbekende. Dus we zijn hier mee bezig en u krijgt daar van ons bericht over terug. Dan vanuit de SP. U had inderdaad een heleboel ook positieve zaken die u benoemde, een uitgebreid verhaal. U had het inderdaad ook over de anderhalve meter, of is het nou de tweeënhalve meter, obstakelloos. Ik weet dat wij voor morgen een schouw hebben staan, dat wij samen met de Werkgroep Toegankelijkheid gaan kijken: hoe werkt nou die anderhalve meter *wensen* die we nu met elkaar hebben? Wat werkt wel, wat werkt niet? En wij nemen natuurlijk de punten ook mee in de leidraad voor openbare ruimte. Want dat was ook één van uw vragen: kunt u als zesde actiepunt, kan dat ook opgenomen worden? Dan D66. Ja, een Groningse Irma. Natuurlijk, ik denk dat iedereen Irma zou willen hebben. Gezien, ik moet u eerlijk zeggen dat op het moment van de crisissituatie ook hier binnen Corona, dat ik me ook verbaasd heb over het feit dat wij dit niet hebben kunnen mobiliseren en daar baal ik ook wel ontzettend van. Landelijk is het gewoon goed georganiseerd. We zijn ook in gesprek gegaan met RTV Noord en je ziet dat constant de bal heen en weer wordt geschoven. Wie is hier nou verantwoordelijk voor? Ik vind dat de informatie die wij naar buiten brengen iedereen aangaat en

toegankelijk moet zijn voor iedereen. Dus ik wil wel gaan kijken naar welke mogelijkheden, welke kansen er liggen, in gezamenlijkheid. Een gezamenlijke verantwoordelijkheid hierin, ook met RTV Noord, maar ook met OOG TV: wat kunnen we hier nog gaan doen om dit in te bedden?

01:05:01

Voorzitter: En doet u dat dan ook weer in hetzelfde straatje op één november of voor één november?

01:05:08

Mevrouw Chakor: Ik weet niet wat mevrouw Paulusma, die heeft dit natuurlijk ingebracht, of dit een voldoende antwoord voor haar is of dat zij andere zaken...

01:05:15

Voorzitter: Nou ja, u geeft net aan dat u ernaar gaat kijken, dus dan neem ik aan dat u ook terugkoppelt. De vraag is dan even voor de commissie, wanneer dat dan gebeurt.

01:05:23

Mevrouw Chakor: Ja, alleen de heer Loopstra, die is wat ongeduldig, die wil het veel eerder hebben. Waar ik nu op doel is veel meer richting het actieplan dat we hebben. Dus dan is het de vraag: is dat voor u op tijd of is dat niet voor u op tijd?

01:05:37

Voorzitter: Dat gaan wij straks horen. Gaat u verder.

01:05:40

Mevrouw Chakor: De VVD geeft aan, ik was wel verbaasd, de handhavingen. De VVD geeft aan dat we inderdaad meer moeten gaan handhaven. Ik weet dat de VVD vaak voor minder handhaving is. De auto's, er is inderdaad een pleidooi voor minder meer auto's gaan parkeren. U weet volgens mij hoe het huidige college hierin staat. We hebben natuurlijk ook mogelijkheden binnen het Forum etcetera, allerlei parkeerlocaties waar goed onder geparkeerd kan worden en die goed toegankelijk zijn en binnen loopafstand te bereiken zijn. Als het gaat om de horeca, heb ik volgens mij de toiletten net beantwoord, over het feit wat wel kan en wat niet kan, bij de PvdA. Dat het soms ook wel lastig is qua wetgeving. Dat het niet alleen te maken heeft met dat de horecaondernemers bijvoorbeeld dit niet zouden willen. Partij voor de Dieren. Zebrapad, is inderdaad nog steeds een gesprek en we hebben volgens mij nu naar aanleiding van de schouw ook met elkaar besproken om toch hier op dit moment niet voor te kiezen, omdat het niet de meest veilige. Wat je krijgt is dat automobilisten door gaan rijden op het moment voor het zebrapad en dan in één keer gaan stoppen. Dus daarmee creëer je een onveilige situatie, die het Shared Space gebied ook niet ten gunste komt. Wel zijn wij nog steeds in gesprek met elkaar. En ja, het gaat niet zo snel als dat u, want u gaf aan: dit loopt al heel lang. Dat vind ik jammer om te horen inderdaad. Maar we zijn met elkaar in gesprek om te kijken: welke mogelijkheden zijn er dan wel om te zorgen dat de situatie daar beter kan gaan worden? In de commissie hebben wij, als het gaat om de maximale parkeerduur, want u had het inderdaad over de fietsen, tien juni wordt dat besproken, maar dan wel met een andere wethouder. De waaier waar u naar vroeg die ligt inderdaad op de plank. Dus we gaan even kijken. Ik vind dat we hier zo snel mogelijk inderdaad mee aan de slag moeten gaan, dus daar zijn we het als college mee eens. De CDA. Volgens mij is uw vraag omtrent de toiletten beantwoord. De ChristenUnie. U had het over inderdaad de campagne, een campagne van omzien naar elkaar. Volgens mij is dat de leus die de ChristenUnie gebruikt. Vind ik een hele mooie. Ben ik het helemaal mee eens, rekening houden met elkaar. Als je dat zou doen inderdaad, dan kom je een stap verder. We zijn bezig met de Sint

Jansstraat om te onderzoeken: werkt de situatie, werkt het niet? We hebben ook camera's staan bij de Sint Jansstraat, waardoor we onafhankelijk een conclusie zouden kunnen gaan trekken over: wat gebeurt er nou in die situatie? Want er was net ook al een vraag gesteld over vijftig kilometer, dertig kilometer. Er zijn mensen inderdaad die zich houden aan de regels en mensen die zich niet houden aan de regels. De PVV had het over een subsidie. Ik heb volgens mij net beantwoording aangegeven van welke mogelijkheden er zijn binnen de GCC, dat we die ook volop benutten. Dat is het voor op dit moment qua subsidies. Ik ben het met u eens dat de ambtenaar – want u maakt zich ook zorgen over het klem zijn, zoals meerdere mensen hebben aangegeven – en we gaan kijken welke mogelijkheden daarvoor zijn.

01:09:05

Voorzitter: De heer Ubbens heeft nog een vraag voor u.

01:09:09

De Heer Ubbens: Ja, dank voorzitter. Ja, ik heb toch even zitten broeden. Het college geeft aan dat het wel degelijk vindt dat er een formelere positie moet komen voor de Werkgroep Toegankelijkheid. Geeft eigenlijk ook wel aan dat er dan wellicht meer ambtelijke ondersteuning nodig is, maar daar is geen geld voor. Maar dan kan je toch niet die verantwoordelijkheid en die taak bij die werkgroep neerleggen? Als je vervolgens die ondersteuning niet goed kan regelen? Die verantwoordelijkheid komt er toch gewoon bij? Ik vind het dan een beetje onterecht om tegen de raad te zeggen: kom maar met een financieel voorstel. Dat kan het college dan zelf ook als opvatting opnemen. Anders moet je die taak ook niet bij zo'n werkgroep neer willen leggen.

01:09:50

Voorzitter: De wethouder.

01:09:51

Mevrouw Chakor: Volgens mij hebben we nu beaamd inderdaad de positie van de Werkgroep Toegankelijkheid, dat we daar willen gaan kijken hoe we die zouden kunnen verbeteren. Ik heb ook aangegeven dat wij op dit moment, qua capaciteit, hebben wij de mensen erop. Maar dat we ook integraler willen gaan werken. Want deze verantwoordelijkheid wil je niet alleen maar vanuit één hoek bekijken, maar ook gewoon veel breder. Dus we gaan ook kijken naar een interne werkgroep, waarin je dus alle partijen om tafel hebt en waarin je ook heel erg kan sturen intern op de focus leggen. We moeten echt focus gaan leggen op die toegankelijkheid. Dus ik hoop ook daarmee dat dat echt zoden aan de dijk gaat zetten, waardoor de ambtenaar die daar nu heel erg mee bezig is, ook wat meer ruimte voelt. Want die hoeft het allemaal niet alleen te dragen, maar kan ook die verantwoordelijk te delen met anderen.

01:10:41

Voorzitter: De heer Ubbens, voor de laatste maal.

01:10:45

De Heer Ubbens: Ja, dan proef ik toch dat er formatie voor beschikbaar wordt gesteld, dus dat er gewoon ambtenaren uren. Ik bedoel, als die in die werkgroep zitten, dan gaan daar uren in zitten. Dus daar wordt personeel voor beschikbaar gesteld, toch?

01:11:00

Mevrouw Chakor: Ik denk, ja, want op het moment dat je één fte zegt, en je zegt tegen die persoon: je krijgt iets meer uren, volledig inderdaad, we zetten jou ervoor in. Dan is het nog steeds die verantwoordelijkheid van één persoon. Wat we willen, we willen dat die verantwoordelijkheid veel

breder gedragen wordt. Dus ik wil gewoon aan tafel vanuit verschillende beleidsterreinen personen hebben. Dus daarom creëren we die werkgroep en dat zult u ook in het actieplan terug gaan zien. We hopen ook dat daardoor het bewustzijn, maar ook het meedenken, dat het niet alleen maar voor één persoon de verantwoordelijkheid is. Dat hebben we ook gezien met de vorige werknemer, die voelde zich ook daarin heel erg bezwaard. Het is heel erg lastig als jij in je eentje moet gaan zitten trekken. Je trekt liever natuurlijk met zijn allen aan iets.

01:11:51

Voorzitter: Op dit punt, de heer Koks, of op een ander punt? Op dit punt?

01:11:54

De Heer Koks: Even een aanvulling: we komen nog te spreken over de harmonisatie van de Stadadviseert en de Harense inspraakclub en die in Ten Boer. Dus dat onderwerp, hoe regelen we die participatie, komt nog een keer hier terug. Dat lijkt me een prima moment om dan dit daar ook bij het te betrekken, hoe die Werkgroep Toegankelijkheid daarin gepositioneerd wordt.

01:12:18

Voorzitter: Wethouder.

01:12:18

Mevrouw Chakor: Ja. Dan lijkt het me wel verstandig om ook even in gesprek te gaan, ook met de Werkgroep Toegankelijkheid, wat hun wens daarin is. Hoe zij dat graag zouden willen. Dat hebben wij gedaan en dan neem je ook de input van hun ook daarin mee.

01:12:30

Voorzitter: Zou u de laatste vragen nog willen beantwoorden?

01:12:33

Mevrouw Chakor: Ja, de subsidie heb ik gehad. Er was nog een vraag inderdaad over een ondergrondse fietsenstalling. Volgens mij hebben wij als college de afgelopen periode ontzettend ingezet op extra capaciteit van fietsen. Kijk naar onder het Forum, kijk naar de V&D waar we mee bezig zijn etcetera. Ja, een ondergrondse. Ik zie het ook helemaal voor me, hoe het zou moeten zijn, maar is net volgens mij ook al de vraag neergelegd: hoe moet u dat dan gaan financieren? Dank voorzitter.

01:13:13

Voorzitter: Dan kijk ik even rond of er nog dringende vragen zijn blijven liggen. Ik zie de heer Sijbolts zwaaien en volgens mij ook de heer Mellies. De heer Koks nog en mevrouw Paulusma nog. Laten we eens beginnen met de heer Sijbolts.

01:13:29

De Heer Sijbolts: Dank u voorzitter, ik zal het meest belangrijke punt dat is blijven liggen er nu uit halen. Dat was mijn oproep om ervoor te gaan om straks of in de toekomst de ambitie te hebben om meest toegankelijke stad te zijn. Of het college dat wil steunen? In elk geval de ambitie wil gaan uitspreken?

01:13:50

Voorzitter: Gaat uw gang. Het antwoord is "ja", hoor ik. Kort en bondig. De heer Mellies, van 100 Procent Groningen.

01:13:58

De Heer Mellies: Dank u vriendelijk, voorzitter. Ik had nog specifiek gevraagd of er iets in beeld is over

de Shared Space richting Westerhaven. Of daar bij het college al problemen mee bekend zijn en of zij vinden dat het daar ook toegankelijk genoeg is?

01:14:17

De Heer Mellies: Shared Space Westerhaven: of het college vindt dat het daar toegankelijk genoeg is? Dat was de vraag van de heer Mellies.

01:14:27

Mevrouw Chakor: Volgens mij hebben wij aangegeven als college, kunt u ook in het stuk lezen, dat het wel een succes is, wat we daar met elkaar hebben neergezet. Maar dat er echt nog wel punten ter verbetering liggen. En daar gaan we ook op inzoomen.

01:14:43

Voorzitter: De heer Koks.

01:14:45

De Heer Koks: Ja, in dat kader, er zijn vijf actiepunten genoemd rondom die Westerhaven, voortvloeiend uit die Westerhaven. Maar er staat niet een termijn bij wanneer die actiepunten tot een antwoord komen. Kan de wethouder daar nog wat over zeggen? Wanneer kunnen we die actiepunten terugkrijgen?

01:15:02

Mevrouw Chakor: Ja, ik wil waken voor versnippering, dat het ene moment gaan we de toiletten apart doen, het andere moment gaan we dit weer apart doen. Dus ik wil dat liever integraal gaan houden. Dan koers ik inderdaad op Q vier, einde van dit jaar. Het actieplan, op het moment dat u dat krijgt. Maar ja, die toiletten, blijkbaar heeft de heer Loopstra, die wil daar wat mee doen.

01:15:25

Voorzitter: En dat heeft u net letterlijk herhaald, dus dat heeft de griffier opgeschreven als een toezegging. Die staat gewoon, meneer Loopstra. Kom ik bij mevrouw Paulusma.

01:15:36

Mevrouw Paulusma: Dank voorzitter. Ik denk dat de wethouder net al antwoord heeft gegeven op mijn vraag, want ik had wel behoefte aan enige tijdsindicatie. Maar ik ga ervan uit dat ze het integraal meeneemt in het actieplan Q vier 2020.

01:15:49

Voorzitter: Ja, dat doet zij. Dan zijn alle vragen, voor zover ik kan zien, naar tevredenheid beantwoord, of in ieder geval beantwoord. Dit waren twee collegebrieven die we vandaag hebben besproken en er zijn twee heldere toezeggingen die staan. Mijn vraag aan de commissie is of het hiermee afdoende is, of dat het nog naar de raad zou moeten voor een motie? De heer Sijbolt zegt dat het nog naar de raad zou moeten voor een motie. Dan gaan we dat doen. Heeft u ook al een tipje van de sluier?

01:16:25

De Heer Sijbolts: Een klein tipje van de sluier. Ik zat er net op te broeden, om mijn collega's en misschien ook de wethouder tegemoet te kunnen komen, om die wens die bij de raad leeft om toch meer vanzelfsprekend te laten zijn in het beleid, heb ik een motie in gedachten, om dat te verwoorden.

01:16:43

Voorzitter: Die zien we tegemoet. Dan dank ik u allen voor uw deelname en wens ik u nog een fijne avond.

01:16:50

Mevrouw Paulusma: Dank u wel.

01:17:51

Voorzitter: [stilte]